

Ileana Iurciuc și George Voinesei

Elisabeta POP

„Ca tine, bobocule, mai rar cineva...”

Văzând spectacolul Alinei Hiristea – debut la Oradea – cu mica bijuterie caragialiană care este și va rămâne *Conu' Leonida*, realizezi fără nici un efort că ea se află în postura... copiilor sau chiar a nepoților despre care scriitorul spunea cu umor... trist, că „vor avea motive de plâns, căci noi, părinții, nu-i așa, am răs destul...”

E limpede că foarte tânăra regizoare a găsit atâtea motive de întristare și de neliniște în

viața de zi cu zi a românilor, în anul de grație 2000 (când cei mai mulți dintre noi ne imaginăm că vom face naveta pe alte planete, nu că vom găsi copii morți de foame prin canale), încât, dintre sutele și sutele de texte dramatice ce-i stăteau la îndemână, a ales fără șovăire, *Conu' Leonida*. A făcut-o, desigur, și pentru că a băgat de seamă că atât parlamentul românesc, cât și numeroșii noștri lideri de partide sunt fie *Cațavenci* perfecti, fie

Tipătești sau niște *Pristanda*... curat-murdari, iar cucoanele lor – fără coc, doar parfumate cu parfum fin franțuzesc și îmbrăcate după ultima modă adusă de la Paris – sunt și ele, după caz, *Joițici* sau *Coane Veta*, dacă nu cumva, fără exagerare, ne întâlnim la tot pasul cu vreun *Dandanache*, vreun *Conu' Leonida* sau o *Efimiță*. Râdem, de fiecare dată, uitând că prezența lor îndelungată pe scena politică românească a

adus dezastrul pe care-l trăim. Ei bine, iată, vine un om tânăr și ne zgâlțâie puțin aducându-ne aminte că *numai* râsul nu e de ajuns...

Pentru cine a trecut de vârsta... dublată a acestor tineri – căroara ne place să le spunem copii – istoria teatrală ne ajută să ne amintim că am văzut, de-a lungul timpului spectacole memorabile cu această magistrală farsă, spectacole semnate de Sică Alexandrescu, Ion Cojar, Aureliu Manea, Dominic Dembinski, strălucitori actori ca Birlic, Dem Rădulescu, Dorel Vișan și atâția alții... până la Claudiu Goga, la Adrian Rățoi și Mircea Andreescu.

Alina Hiristea, după cum ne mărturisește în consistentul eseu din caietul-program, este mânată spre această farsă mai mult de întristătoarea concluzie că, în peste un veac, nu ne-am prea schimbat mentalitatea și, lucrul cel mai trist, nici nu prea dăm semne că am dori s-o facem...

Din această dorință onorabilă a tinerei – și nu lipsitei de talent regizoare – decurg, paradoxal, atât virtuțile cât și neîmplinirile spectacolului de la Oradea.

Mutat dintr-un spațiu mai mic, pe scena mare – din necesități de ordin organizatoric care nu ne interesează – cu decorul refăcut ca atare, cam cârpit și nu destul de expresiv (Cosmin Hiristea și

Oana Cernea), spectacolul îți lasă neplăcuta impresie că a fost, nu știu cum, lungit cu de-a sila, multe dintre scenele care ar fi avut de câștigat tocmai prin densitate și sinteză artistică, au pierdut prin diluare. Același lucru putem spune și despre umorul care, prin repetare, a sfârșit prin a-și pierde efectul.

Actorii Ileana Iurciuc (*Efimița*), George Voinescu (*Conu' Leonida*) și Mona Erhan (*Safta*) au fost îndrumați cu destulă timiditate (de înțeles la un debutant, nu și de scuzat), așa încât ei sfârșesc prin a face, cu talentul cu care au fost înzestrați de la bunul Dumnezeu, fiecare, cu credință, dar nu cu destulă unitate de vederi, celebrele și hazoasele personaje. George Voinescu, de pildă, trebuia să fie, într-un Prolog cam tras de păr și într-un Epilog așijderea, nici mai mult nici mai puțin decât un președinte ce părea a fi chiar Emil Constantinescu, având deseori, când intra (cam confuz) în pielea lui *Leonida*, prilejul să se închine, pe furiș – mde, republican! – la bustul în mărime naturală al cui credeți? Ei bine, chiar zâmbărețului Ion Iliescu. Neavând prea mult umor, dar încercând să-l înlocuiască binisor cu dăruire și eficiență scenică, Voinescu aduce un *Leonida* cam de suprafață, cam silit actualizat. Cu câteva momente bune, Ileana Iurciuc, o actriță cu haz și cu

experiență scenică incomparabil mai bogată, e sevoasă, *Efimița* ei având și date de femeie cochetă, chiar sexy, cu tot ridicolul de rigoare. Cu multe momente reușite și aplaudată des, Mona Erhan, înaltă, cu un bun accent moldovenesc, face o *Saftă* cu chef, ba chiar beată bine, ceea ce-i conferă personajului un plus de autenticitate și de haz.

Dorind desigur „să vedem și noi monstruos și să simțim enorm“, sau invers, tânăra creatoare a exagerat totul, iar acest exces s-a întors împotriva spectacolului. Muzica originală, foarte potrivită cu ce se întâmplă pe scenă (Florian Chelu, Gabriel Băruța și regizoarea însăși) aduce un plus de culoare.

Să n-o certăm prea tare pe Alina, studenta, în definitiv, a Cătălinei Buzoianu de la care suntem siguri că a învățat câte ceva – pentru că, la debut, a mai și greșit pe ici pe colo. Așteptăm încrezători următorul spectacol și-i dorim, tinerește, baftă!

Teatrul de Stat din Oradea–Secția română – *Conu' Leonida* față cu reacțiunea de I.L. Caragiale. Regia: Alina Hiristea. Scenografia: Cosmin Hiristea și Oana Cernea. Muzica: Florian Chelu, Gabriel Băruța, Alina Hiristea. Cu: George Voinescu, Ileana Iurciuc, Mona Erhan. Data premierel: ianuarie 2000.